

MANDALA TRONG BỐ CỤC TẠO HÌNH KIẾN TRÚC

MANDALA IN ARCHITECTURAL SHAPING LAYOUT

Ngô Hồng Năng

Tóm tắt:

Tính thẩm mỹ là một trong những yêu cầu rất quan trọng của kiến trúc, một công trình không có tính thẩm mỹ thì không thể gọi là kiến trúc. Tuy nhiên, để đạt đến một mức độ thẩm mỹ nào đó, đối với sinh viên kiến trúc, là một khó khăn nhất định. Mục tiêu của bài viết này là đưa ra một số hướng dẫn để sinh viên có thể ứng dụng loại hình trang trí theo Mandala để bố cục tạo hình trong thiết kế kiến trúc, như một phương pháp nâng cao tính thẩm mỹ trong thiết kế. Nội dung dưới đây, tác giả trình bày tổng quan về Mandala, cách trang trí theo Mandala và một số bài vẽ của sinh viên, để từ đó có thể vận dụng vào bố cục tạo hình trong thiết kế kiến trúc.

Từ khóa: Mandala, bố cục tạo hình, kiến trúc.

Abstract:

Aesthetics is one of the very important requirements of architecture, a work without aesthetics cannot be called architecture. However, to achieve a certain level of aesthetics, for architecture students, it is a certain difficulty. The goal of this article is to provide some guidelines so that students can apply Mandala to shaping layout in architectural design, as a method to improve aesthetics in design. In the following content, the author presents an overview of Mandala, how to decorate according to Mandala and some drawings of students. From there, it can be applied to the shaping layout in architectural design of students.

Keywords: Mandala, shaping layout, architecture.

ThS.KTS. Ngô Hồng Năng

Khoa Kiến trúc - Trường ĐHXD Miền Tây

Email: ngohongnang@mtu.edu.vn

ĐT: 0918 357 035

Ngày nhận bài: 25/5/2022

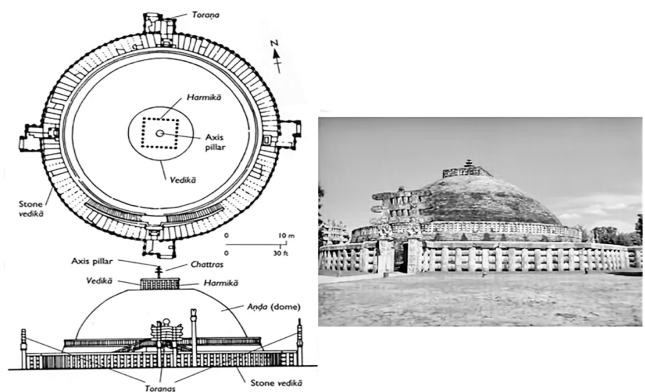
Ngày gửi phản biện: 02/6/2022

Ngày chấp nhận đăng: 09/6/2022

1. Mandala - nghệ thuật trang trí của Phật giáo Mật tông Tây tạng

Ở Tây Tạng, Mandala (Mạn-đà-la) là những trang trí hay những bố cục thể hiện vũ trụ thu nhỏ, trong đó có một hay vài vị thần ngự trị và tượng trưng cho 4 hướng Đông, Tây, Nam, Bắc. Đó là tranh vẽ hoặc là bố cục những thành phần của Stupa trên một khu đất rộng.

Mandala thường được làm bằng cát nhuộm màu, được các tu sĩ tạo ra với rất nhiều chi tiết rất tỉ mỉ và sau đó lại được quét bỏ đi để nói lên tính vô thường trong Phật giáo. *Mandala* xuất phát từ tiếng Phạn, có nghĩa là vòng tròn, trung tâm, thống nhất và toàn vẹn. Gốc của chữ “*manda*” là cơ bản tinh khiết và “*la*” là dung chứa. Như vậy ý nghĩa của Mandala là hình vẽ có thể chứa đựng những gì linh thiêng nhất của cuộc sống.

Hình 1. Bố cục Stupa ở Sanchi, Ấn Độ [1]

Hình 2. Mandala được làm bằng cát màu [2]

Mandala được làm để hướng dẫn những ai muốn giác ngộ bằng cách thanh lọc và chữa trị tâm trí, biến đổi từ một tâm trí bình thường sang một tâm trí giác ngộ. Khi hoàn thành và được đưa trở lại cát bụi, những phước lành và vẻ đẹp của Mandala có thể được chia sẻ với tất cả chúng sinh. Bằng cách này, nó thực sự là phép ẩn dụ cho cuộc sống con người, con người lớn lên với một hệ thống cấu trúc, kỷ ức, kinh nghiệm và các mối quan hệ phức tạp. Nhưng khi chết đi, mọi thứ đều tan rã và trở lại với đất. Nói cách khác, không có gì tồn tại mãi mãi, mọi sự vật hiện tượng chỉ thay đổi theo nguyên lý hoạt động của vũ trụ. Mandala được tạo ra nhằm mục đích truyền năng lượng tích cực đến môi trường và cho những người xem chúng. Chúng

được cho là có khả năng thanh lọc và chữa bệnh.

2. Quy trình thực hiện một Mandala

Trước đây, đá có màu và đá quý được nghiền để tạo ra Mandala, nhưng ngày nay, người ta thường lấy cát trắng nhuộm với màu để làm. Những hạt cát màu được thả vào bức tranh một cách có kiểm soát thông qua việc gõ vào một ống nhỏ đựng cát gọi là chak-pur. Một người có tay nghề có thể làm cho cát chảy giống như chất lỏng. Ngoài ra, la bàn được sử dụng để xác định các hướng chính xác hơn. Mandala cát là một công việc đòi hỏi sự kiên nhẫn, tập trung và cả năng khiếu nghệ thuật. Quá trình xây dựng một mandala là một nghi lễ thiêng liêng. Đó là một quá trình thiền định, kiên nhẫn có thể mất vài ngày hoặc thậm chí vài tuần để hoàn thành.

Hình 3. Cát pha màu để làm Mandala [2]

Khi chiêm ngưỡng Mandala, hay còn gọi là Thiền định về Mandala, người ta chậm rãi quan sát từ ngoài vào trong Mandala, cuối cùng dừng lại chính giữa trung tâm Mandala, tiêu biểu cho Tính không. Thiền định về Mandala sẽ khám phá

Hình 4. Nhà sư đang tạo ra một Madala [2]

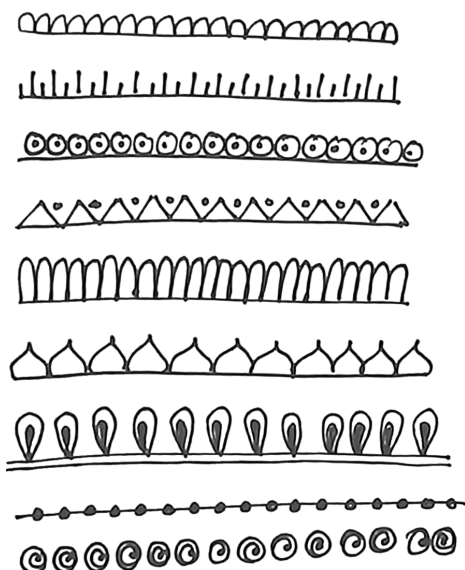
ra một thế giới mới, là thế giới nội tâm mà từ trước đến giờ người ta chưa biết đến. Ngày nay, Mandala không chỉ được thực hiện trong Phật giáo mà còn phát triển và ứng dụng hết sức đa dạng trong cuộc sống.

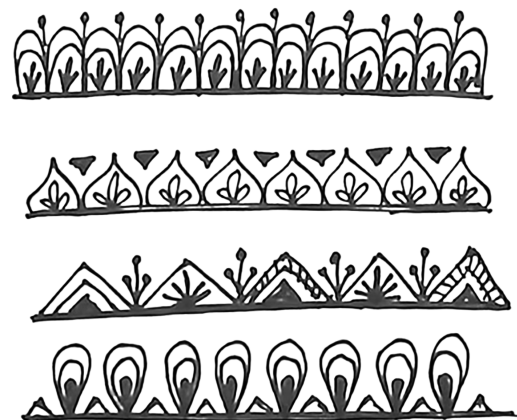
Hình 5. Một số trang trí theo Madala trong các ấn phẩm hằng ngày [3]

3. Các bước trang trí theo mandala

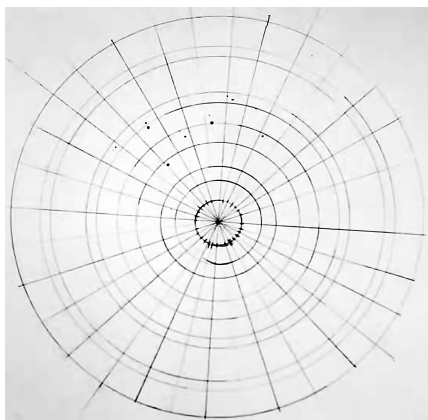
1. Xác định các hình cơ bản trong tự nhiên và cuộc sống, như: cánh hoa tròn, đường thẳng ngắn - dài, đường tròn, chấm tròn, hình tam giác, cánh hoa dài, cánh hoa nhọn, hình giọt nước, đường xoắn ốc...

2. Kết hợp các hình cơ bản tạo thành bố cục theo hàng một cách hài hòa - linh hoạt

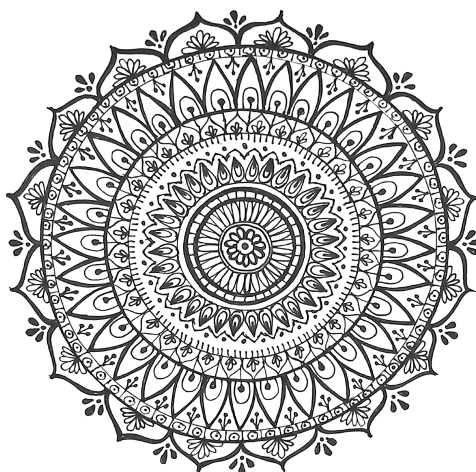
3. Tiến hành thực hiện bằng cách vẽ các đường tròn đồng tâm và các trục, chú ý bố cục có chính có phụ, có lớn có nhỏ...

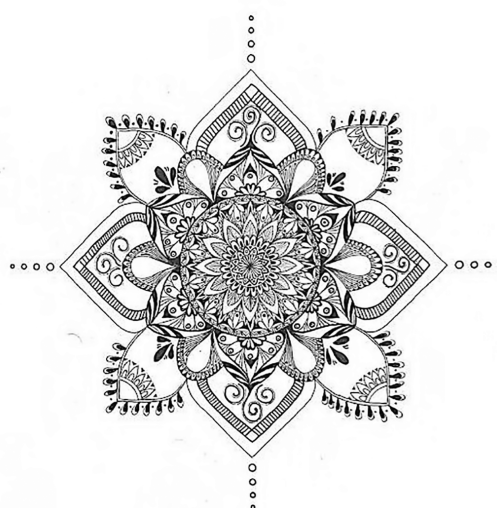
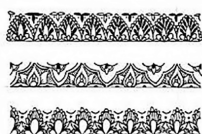
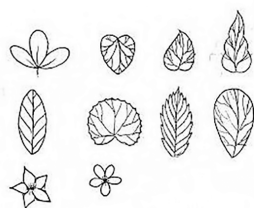
4. Vẽ từng lớp theo bố cục

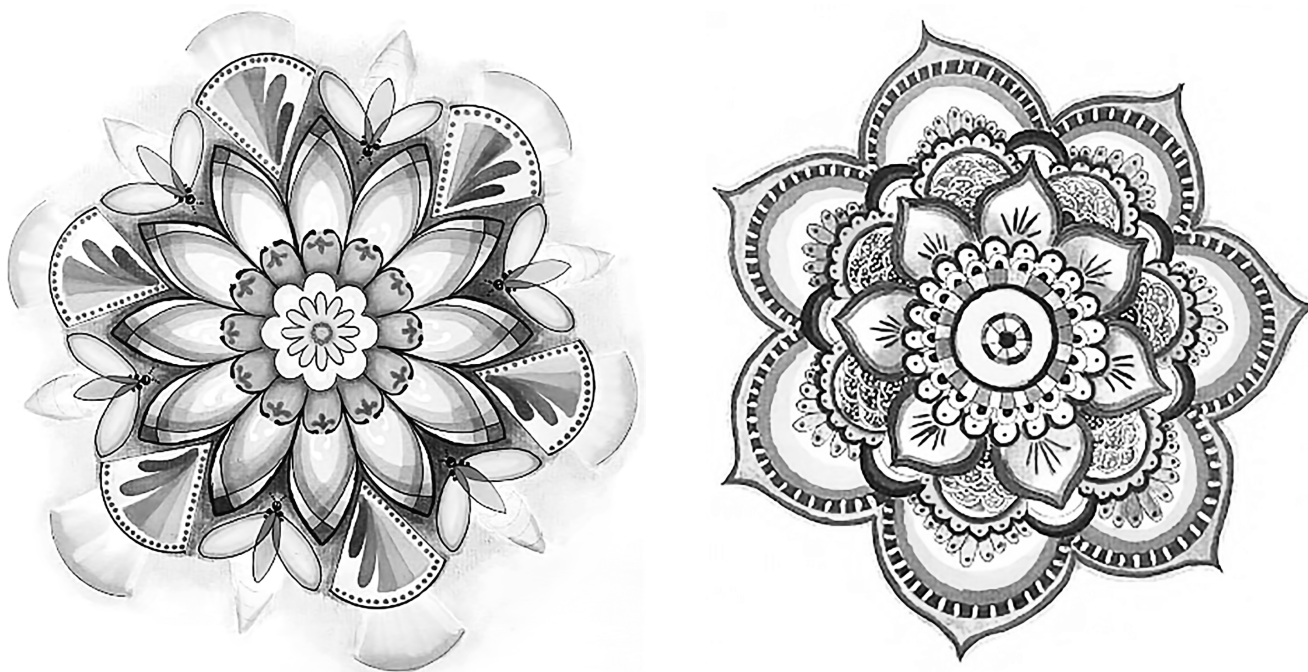
5. Hoàn chỉnh trang trí:

4. Một số trang trí của sinh viên:

Hình 6. Bài vẽ của sinh viên Phạm Sĩ Phú

Hình 7. Bài vẽ của sinh viên Trần Ngọc Hân, Liễu Thành Công

5. Kết luận

Như vậy, qua các nội dung trên đây, có thể thấy rằng vận dụng Mandala vào trang trí và bố cục tạo hình kiến trúc là rất đơn giản và hiệu quả để từ đó

nâng cao tính thẩm mỹ trong quá trình thiết kế kiến trúc. Sinh viên hoàn toàn có thể ứng dụng loại hình trang trí này để bố cục tạo hình trong thiết kế kiến trúc, như một phương pháp nâng cao tính thẩm mỹ trong thiết kế.

Tài liệu tham khảo

- [1]. unesco.org, “unesco.org,” [Trực tuyến]. Available: <https://whc.unesco.org/en/list/524/>. [Đã truy cập 15 5 2022].
- [2]. <http://vyctravel.com/>, “<http://vyctravel.com/>,” [Trực tuyến]. Available: <http://vyctravel.com/tin-tuc/tin-tuc/mandala-cat-tac-pham-nghe-thuat-cua-phat-giao-mat-tong-tay-tang.html>. [Đã truy cập 15 5 2022].
- [3]. istockphoto.com, “istockphoto.com,” [Trực tuyến]. Available: <https://www.istockphoto.com/vi/vec-to/t%E1%BB%9D-r%C6%A1i-theo-phong-c%C3%A1ch-mandala-boho-gm920209374-252903168>. [Đã truy cập 15 5 2022].